

Hayat Hikayesi Ve Yakın Kamular: Lauren Berlant İle Söyleři

Jay Posser

Çeviren: M. Çağlar Atmaca

Feminist Tahayyül, 6(1): 131-142.
(Çeviri)

Hayat Hikayesi Ve Yakın Kamular: Lauren Berlant İle Söyleşi¹

Jay Posser

Çeviren: M. Çağlar Atmaca

Jay Posser: Lauren Berlant'ın *Dişil Yakınma: Amerikan Kültüründe Bitmemiş Duygusallık Meselesi* [*The Female Complaint: Unfinished Business of Sentimentality in American Culture*] kitabının ilk sayfası günümüz biyografi ve otobiyografi eleştirmenlerinin kulağına çalınan bir uyarı mahiyetinde. “Otobiyografik olan kişisel anlamına gelmez” diyor Berlant bize. “Hiç de sezgisel olmayan bu ifade, *Dişil Yakınma*'nın ana önermelerinden biridir. Günümüz tüketim kamusallığında ve benim izini sürdüğüm *longue durée* boyunca her tür anlatı kolektif deneyimin otobiyografisi olarak okunur. Kişisel olan genel olandır. Kamular yakınlığı baştan varsayar (vii).”

Kitabın başındaki bu saptama, bu özel sayıda hayat hikayesi yazını janrını ele alırken çok yerinde bir şekilde başlığa geçen kavramı anlamamıza yardımcı oluyor: yakın kamular (ayrıca bkz. Berlant, “Giriş”). Berlant'ın yakın kamular kavramından çıkarabileceğimiz şey, hem duygulanımsal bağlarla topluluklar oluşturmaya başlayan yabancılar hem de bu tür kamulardan önce gelen, onları yaratan ve sonra da genellikle huzursuz ve ikircikli hale getiren ortak duygu ve dünya görüşü varsayımlarıdır. Özellikle bir otobiyografi ve biyografi okuru, yazarı ve eleştirmeni olarak benim için bu kavramın kuvveti, yakın ve kamusal olanı bir antitez ilişkisi içinde değil (sağduyu veya sezgiye dayanılsaydı böyle kavranırlardı) tamamen iç içe geçmiş bir şekilde kavramasında yatıyor. Berlant otobiyografi eleştirmenleri ve hatta biyografi

¹ The University of Hawaii Press'e bu metnin Türkçe'ye çevrilmesine ve *Feminist Tahayyül* dergisinde yayınlanmasına izin verdiği için teşekkür ederiz. Metnin orijinali için bkz. Lauren, B. & Jay Prosser, J. (2011) Life Writing and Intimate Publics: A Conversation with Lauren Berlant. *Biography*, 34(1): 180-187. <https://dx.doi.org/10.1353/bio.2011.0008>

ve otobiyografi yazarları için, bireysel yaşama odaklanmanın kullanılabilirliğine dikkat çeker. Ona göre böyle bir odaklanma normatif hikâyeye uymayan hayatları, duygulanımları ve çoğu zaman ölümleri dışlayarak bazı hayatları kendi tabiriyle “örnek haline getirme” işinin yarattığı sıkıntıları ve bunun cazibesini görmemizi sağlayabilir.

Dahası Berlant’ın yakın kamular kavramı, kültürel sansasyonelliğimizin uzun süredir biçimsel tarzları ve janrları normalleştirerek işlediğini görmemizi sağlıyor. Berlant “janr[1] duygulanımsal beklentinin estetik bir yapısı” olarak yeniden tanımlıyor (*Dışıl Yakınma*, 4). Duygulara seslenen, sansasyonel janrların soykütüğü üzerine yaptığı çalışmalar bize, karşılaştığımız ve bize en sahici hissettiren, etik olarak en çok hitap eden hayatların aynı zamanda nasıl da içinde seyirci konumunda olduğumuz, acıların sahnelendiği ve bağlamların teatral olduğu hayatlar olduğunu düşünme şansı sunuyor.

Öyleyse Berlant’ın projesi hayat hikayesi eleştirmenlerini hayat hikayesi yazını içindeki yakınlığı yeniden düşünmeye ve bu yakınlığın çerçevesini yeniden çizmeye davet ediyor. Berlant’ın yakınlık üzerine derlemesinin girişinde belirttiği gibi, “Yakınlığı yeniden düşünmek, nasıl olduğumuzu ve nasıl yaşadığımızı değerlendirmek ve pek çok kişinin halihazırda yaşadığından daha anlamlı hayatları nasıl tahayyül edebileceğimizi düşünmek demek” (286). Sansasyona ve melodrama kaçmadan; hayatları okumak, yazmak ya da gerçekten yaşamak için hiçbir şeyin bundan daha önemli olamayacağını söylemek gerekiyor.

Yakın kamular: Şimdi ne durumdayız Lauren? Kavramın şu anda hayat hikayesi yazını alanında nasıl çağrışımlar ürettiğine, geliştirildiğine (ya da bir kenara bırakılıp bırakılmadığına) dair ne söyleyebilirsiniz?

Lauren Berlant: Çok teşekkürler, Jay. Janrın *her zaman* normalleştirici bir etkisi olduğunu söylediğim yönündeki değerlendirmene biraz itiraz ederek başlamak istiyorum; bu, biyografi ve otobiyografi hakkında biraz düşünmeye sevk edecek bizi. Gelenekselleştirme ile normatifleştirme aynı şey değil. Bazen öyle olabilirler: “*Now, Voyager*”da Charlotte Vale’in aşk romanları okuduğu ve normatif aidiyete layık hissetmek için aşk romanlarının sunduğu şeyleri hissetmeye can attığını anlattığım pasajda olduğu gibi. Bu örnekte “janr” birinin duyulanımının geleneksel-oluş modelidir.

Ancak jenerik biçimin benimsenmesi, sadece bazen, normatif bir normun (değer biçiminin bağlı olduğu bir norm) benimsenmesi anlamına gelir. Bazen geleneksellik normlara karşı bir savunmadır da, asimile olmadan fiziksel yakınlık kurmaya ikna etmenin bir yoludur (buna önceden “özgün olmama” denirdi); bazense geleneksellik, başka, geleneksellik karşıtı bir alan yaratman yoludur. Foucault’nun “heterotopyalarını”, yani normatif dünyanın içinde başka türlü olmanın olumlu yanlarıyla karşılaşılabilir boşlukları düşünün. Örneğin “kuir”, potansiyel olarak özgün bir alternatif gelenekselliğe kapı açar; insanların maruz kaldıkları bir norm karşısında anormal olarak nasıl yaşayacaklarını tartışarak belirledikleri tüm o odaklanılan internet dünyaları da öyle.

Konferans bize zengin bir arşiv ve çeşitli janrlar sundu. Bunlar, sıradan yaşam durumlarından ortaya çıkan jest biçimlerinin, kolektif olarak tanık olunan hayatta kalma sahnesinin yeni toplumsal ilişkilere zemin sağlayabilecek yakın kamulara dönüştürülmesiyle ilgiliydi. Aynı zamanda biyo-anlatının kendinden menkul bir değeri olduğunun varsayılması konusunda da endişeliydim. İnsanlardan, bir “hayat”a sahip olma hikayesinin kendisinin nasıl normatif bir insan biyo-sürekliliği nosyonuna dayandığını sorgulamalarını ısrarla istedim. Bir hayata sahip olmak ne anlama gelir, bu her zaman bir şeye tekabül etmekte midir? Jestin, sekteye uğramanın, karşılıklı bir arada varoluşun (yalnızca birbirini bilen, yakın olanlar arasında da değil) biyografisinden bahsetmek mümkün olabilir mi? Hayat hikayesi yazınının “olay”ı kuramsallaştırmak için ilk deney sahası olması gerekmez mi?

Bana göre “hayat” janrı, en yıkıcı gelenekselleştirilmiş normatiflik biçimlerinden biridir. Normlar yasa gibi hissettirdiğinde, yarattığı darlıkla insanların dünyaya bağlanma yolları icat etme kapasitelerini tehdit eden bir sosyal aidiyet ve anlaşılabilirlik kuralları pedagojisi tesis ederler. Kuir, sosyalist/anti-kapitalist ve feminist çalışmaların hepsi, insanların yaşayageldiğini ve yaşayabileceğini bildiğimiz yolları çoğaltmakla, böylece “bir hayat” sahibi olmak için hayat boyunca ve hayatın içinde çok sayıda pozisyon almanın mümkün kılınmasıyla ilgilidir. Yakın kamular üzerine düşünmenin bir başka yolu da şudur: Bunlar, hayatın nasıl tezahür ettiğine ve normatif düzlemdeki küçük değişikliklerle yetinmeksizin meşru biçimde nasıl daha iyi şekillendirilebileceğine dair alternatif yorumların tahayyül edilip birbirine ilişitirildiği deney sahalarıdır.

Jay Posser: Yeni kitabının adı Zalim İyimserlik (*Cruel Optimism*). İyimserlikte, belki de özellikle şu an ve özellikle günümüz hayat hikayeleri ve hayatları açısından zalimane olan şey nedir?

Lauren Berlant: Çift olma ve aile kurma yoluyla cinsel olarak karşılıklı anlaşılabilirlik gibi ya da ulusal kültür veya yukarı doğru sınıfsal hareketlilik gibi “iyi hayat” için normatif olarak sunulan nesnelere kendileri çoğu zaman iyi yaşamının önündeki engellerdir, ancak bunlar aynı zamanda hayatın kendisini de temsil ederler ve bu nedenle onlar olmadan birçok insan “bir hayata sahip olmadığımı” hisseder veya buna sahip olmadıkları söylenir. İyimserliğin nesnelere eğer yerini aldıkları arzunun amacına ulaşmasının önündeki engeller haline gelmişlerse, orada bir zalim iyimserlik ilişkisi vardır. Bunlar yalnızca kişinin onlar dolayısıyla yapılandırılmayı istediği, hayatla ilgili şey ve vaatleri değil, aynı zamanda dünyaya bağlanma olasılığını da temsil eder hale gelirler, öyle ki bunların potansiyel kaybı bir çifte kayıp anlamına gelir: belirli bir bağlılığın kaybı ve bağlanma fantezisinin kaybı. Bu bunaltıcı çifte kayıp mantığı karşısında insanlar sıklıkla kötü hayatların; işe yaramayan, onları yoran ve yenilgiye uğratan hayatların ve nesnelere boyunduruğundan çıkmazlar.

Dünya ekonomisi artık ortada, savaş sonrasının kentli ulusal/küresel öznelere evcilleştirici bir paket olarak satılmış olan yukarıya doğru hareketlilik ve yakın sürekliliğin getirdiği “iyi hayat” fantezisinin üstüne giydirilebileceği pek bir yapı kalmadığını açık ediyor. Benim iddiam, onlara uygun bir dünya mevcut olmadığı halde bu normatif fantezi nesnelere ısrar etmenin artık sadece psikotik ya da kişisel bir mesele değil genel bir durum olduğu, bunun da nasıl yaşayacaklarına dair hiçbir açıklamalarının kalmadığını gören insanların içinde görünmek zorunda kaldıkları bir “uyarlanma draması”nı doğurduğu.

Nostalji, yapısal güvencesizlik rejimleri içinde buna karşı verilmiş bir yanıtıdır ancak aynı zamanda korkutucu bir muhafazakarlık ya da sermaye için elverişsiz sosyal hizmet biçimlerinde ısrar olarak da görülebilir. Normatif yaşam biçimlerine tutunmak ne zaman, dünyayı-yeniden-üretici bir şekilde, duygulanımsal esneklik, hareketlilik, tepkisellik ve abjeksiyon ya da kemer sıkmaya yönelik neoliberal taleplere uyum sağlamayı reddetmektir? Ve ne zaman, dünyayı-tahrip-edici bir şekilde, normativiteye uymayan insanların kolektif toplumsal hayatın kaynakları arasında görülmesini reddetmeye dönüşür? Günümüzün ekonomik kriz momentinde, hayat-düzenleyici fantezinin nesnesi/sahnesi, yaşamının bir zemini olarak değil bir serap ya da istikrarsızlık şeklinde ortaya çıkmış durumda. Bunu takip eden toplumsal huzursuzluk da, nihayetinde, hangi nesnenin/sahnenin zalim vaatler anlamına geldiği ve toplumsal yakınsama alanlarının nasıl yeniden tahayyül edilmesi ya da geri kazanılması gerektiği üzerine yürüyen tartışmayla ilgiliydi. Uzlaşmazlığın şartları artık herkesin müdahalesine açık ve söz konusu olan, politik ve toplumsal normatiflik tarzlarıyla “iyi hayat” denilen nesne.

Jay Posser: “Yakın kamular” kavramını sadece ABD’yle sınırlı olmasa da özellikle ona dair semptomatik bir olgu olarak görüyorum. Bu olgu başka bağlamlara ne ölçüde tercüme edilebilir? Bu soru, belki de, bireysel hayatın kamusal alandaki faydasının kaçınılmaz olarak kültürler, uluslar ve kıtalar arasında büyük farklılıklar gösterip göstermediğiyle ilgili başka bir soruyla da örtüşüyor.

Lauren Berlant: Araştırma alanım ABD oldu, ancak asıl projem ABD kültürü hakkında genellemelere varmak değildi. Amacım, on dokuzuncu yüzyıldan bu yana, ağırlıklı olarak ulus biçimi tarafından örgütlenen, birbirleriyle eşzamanlı olarak gelişen aidiyet kurma mantıkları üzerine düşünmekti; devlet, hukuk ve ilgili toplumsal yeniden üretim kurumlarının hem doğrudan (toplumsal denetim tarzlarıyla) hem de imgesel olarak (toplumsal olanın kolektif imgelemelerine nüfuz etmeleri açısından) yabancılar arasındaki duygulanımsal sürekliliklerin başlıca üreticileri olması ölçüsünde. *Zalim İyimsellik* ulusaşırıdır yani insanların toplumsal krizleri (ekonomik ve kültürel olarak dolayımlanmış pek çok baskılanmanın ortasındaiken ulusal aidiyetin ne anlama geldiğine dair krizler de dahil olmak üzere) ifade edebilecekleri jargonları bulmalarını sağlayan, biçimlerin küresel dolaşımı hakkındadır. İddiam şu ki, yapısal geçiş koşullarında imgesel bir çıkmaza saplanmış durumdayız; ne yapacağımızı bilmeden yaşamaya devam ediyor ve nasıl yaşayacağımıza dair açıklamalar ve pratikler geliştiriyoruz. Ben kolektif hayatın, ayaklarının altındaki zemin kayarken insanları gevşekçe (kendilerine ve toplumsal olana bağlı olarak) bir arada tutan çoklu duygulanımsal unsurlarıyla karşılaşmanın ve bunlara açıklama üretmenin yollarını sunuyorum. Bu araştırmanın jeotarihsel kapsamı, neoliberal tehdidin “iyi hayat” fantezisine yönelik yereli aşan etkilerine odaklanıyor; tarihsel olarak zengin ve karmaşık ve sadece tek bir alana ilişkin değil; dolayısıyla benim için önemli olan mesele hiçbir açıdan Amerika’ya özgü sayılmaz.

Bununla birlikte, politik, ekonomik ve toplumsal hayatın duygulanımsal bileşenlerinin bir tezahürü olarak yakın kamunun görünümü gerçekten de *değişiklik gösteriyor*; yalnızca ulusal kültürde değil, topluluk kimliğinde, yapısal krizin ortasında güvencesizliğin yaşandığı yerlerde, haz paylaşımı ve dünya inşası pratiklerinde ve ana akım siyasetin durumunda da. Akademik çalışmalara yöneltilecek ampirik soru budur. Yakın kamular gibi bir kavramın çoklu jeopolitik durumları aydınlatılabilmesinin yolu, “yapının” kendini her zaman yerelde ve yakın bir şekilde göstermesinden ve tanınmayı birlikte, (ikircikle ya da bu denli “kuşatılmış” olmanın öfkesiyle bile olsa) kolektif öz-temsili sahnelerinde yakalayan yabancılar arasındaki kitlesel dolaşımdan geçer.

Sorduğun bu soru kısmen Nadje Al-Ali'nin Uluslararası Oto/Biyografi Derneği konferansında yaptığı “Iraklı Kadınların Hayatlarını Yazmak: Travma, Hafıza ve Kimlik” başlıklı açılış sunumundan hareket ediyor. Al-Ali orada Irak'ta demokrasi için verilen yerel ve küresel politik mücadelelerin hem dışındaki hem de bu bağlamdaki bilgisizliğe ve (genellikle iyi niyetli) önyargılara işaret ediyordu. Ve bunun karşısında Irak'taki kadın ve çocukların hayatlarının gerçekliği ve tarihi hakkında bilgi sahibi olmanın politik aciliyetini savunuyordu. Al-Ali bir yandan da, yakın kamular kavramına birkaç gerekçeyle karşı çıkıyordu: Irak gibi hükümet, hukuk ve kamusal alanın diğer geleneksel kurumlarında feci bir çöküşün yaşandığı yerlerde Habermasçı evrensel yurttaşlık ilkesinin meşruiyet ve tanınma için verilen çağdaş politik mücadeleyi temellendirmeye devam ettiği; ve ABD'nin iktidar odağından hareket eden “yakın kamu” gibi kavramların evrensel bir geçerliliği ya da meşruiyeti olduğunun varsayılmaması gerektiği bağlamlarında. Onu yanıtlarken, ikinci noktaya sonuna kadar katıldığımı söylemişim: herhangi bir kavramın açıklığa kavuşturma gücü ampiriktir ve kimin çerçevesinin okunup, kabul edilip kiminkinin edilmediği meselesi, sadece jeopolitik açıdan değil birçok normatif ayırım hiyerarşisi açısından da akademik çalışma ve mücadelenin temel bir meselesidir.

Ama bence bu eleştiri aynı zamanda tutarsızdı. Yerinde ve ilginç bulduğum bu tutarsızlığın tek nedeni, Habermas ve Foucault'ya olan sadakati değildi. Evrensel-liberal ve yakın kamular arasındaki ilişki, *Dişil Yakınma*'da savunduğum gibi, hiç de birbirine zıt olmayan bir politik tarihe sahip. Yakın kamular genellikle politikanın bir tarafında gelişir, tarihsel tabiiyet ilişkilerine, bu ilişkilere yönelik temel bir aktivizmi harekete geçirmeksizin göndermede bulunur (örneğin, zamanlarının çoğunu uzmanlık paylaşımı ile hayatta kalma hikayesi paylaşımı arasında gidip gelerek geçirme eğiliminde olan ve yapısal ayrımcılığa karşı harekete geçmeye daha az zaman ayıran hasta topluluklarının kamularını düşün). Ancak günümüzde olduğu gibi kriz zamanlarında, aralarındaki ilişki yeni bir gerginlik ve dinamizm kazanabilir. Mücadele halindeki politik kamular genellikle yakın olanların mantığını benimserler ve hayatta kalmayı kendi çıkarlarına göre tahayyül edebilecekleri politik zeminler oluşturmak için duygulanımsal tanımanın duygulara seslenen modellerini kullanırlar. Aslında,

kendi politikalarının özünde iktidarla değil, duygulanımsal bir topluluk için bir dünya oluşturmakla ilgili olduğunu öne sürdüklerinde olduğu gibi, çoğu zaman ister iyi ister kötü niyetle olsun, mevcut yakın kamularla iş birliği ya da tanışıklık geliştirmeye çalışırlar. Aynı zamanda, kriz dönemlerinde yakın kamular genellikle dikkatlerini politikanın koşullarını dönüştürmeye, adaletsizlik hakkındaki içerden gelen kolektif bilgilerini egemen koşullara karşı mücadelede politik emek-gücüne çevirmeye yöneltirler.

Yakın bir kamunun bu politik anlamdaki kullanımını, Nadjé Al-Ali'nin Irak'ta bir savaş bölgesindeki kadın ve çocukların fotoğraflarından oluşan bir seriyi sunduğu slayt gösterisi üzerine yaptığım okumayla açıklamak istiyorum. Pedagojisinin amacı, savaş ve çetin politik çekişme koşulları altında ailelerin ve çocukların hayatlarının gündelik durumunu güçlü bir şekilde temsil etmek, görüntülemektir. Yakın kamu geleneğini aslında politik bir zemin etrafında dayanışma kurmak için *kullandı*. Bu akademisyenin kendini adadığı popülizm, politik mücadelenin ufku olarak evrensellik normunu korumayı gerektiriyordu, ancak bunu iletebilmek için, on dokuzuncu yüzyılın ortalarından beri, genellikle acı çekme temsilleri aracılığıyla politik tartışmanın popüler zeminini ve jargonunu kuran kolektif yakınlık biçimine dahil oldu. Kamular insanların yüksek bir öz tutarlılık çıtalı olmaksızın, ancak bir şekilde katlanılabilir bularak ve adil yakınsama ilkelerini tartışarak belirlemek için duydukları çok güçlü ihtiyaçla katıldıkları hayali dünyalardır. Ancak elbette belirli sahnelerde tartışarak belirlenen şeyler farklılık gösterecektir ve bunların özgül potansiyellerini değerlendirmek, mücadelenin ve akademinin aidiyet, sosyallik ve adaletin altyapılarını ve normlarını tahayyül etmeye dair merkezi meseledir.

Jay Posser: Bedenin yakın kamulardaki rolü hakkında başka neler söyleyebilirsin? Sansasyonellik ve melodram, içgüdüsel his tepkileri üzerinden işliyor gibi görünüyor – yazar ve okur arasındaki “duygulara seslenen bir sözleşme”den söz ediyorsun. Günümüz travma anlatılarında ve anılarında, bedenler çoğu zaman bizim kahramanlarımızdır; yaralarla ve benzeri şeylerle görünür şekilde travmatize olmuş ancak hayatta kalmışlardır. Bu durum özellikle kuir bireyler ve kadınlar için geçerli. Bir de ‘reality TV’ programları var. Bazı medya

araçlarının yakın duygulanımsallığı diğerlerinden daha mı yoğun? Fotoğraf ve otobiyografi hitap edicilikleri bakımından daha yakın ve duygulanımsal mı? Belki de Al-Ali'nin çalışması üzerine yaptığınız okuma ışığında düşünülebilir bu soru?

Lauren Berlant: Bunları aynı sorunun değişik versiyonları olarak ele alacağım, çünkü bunların hepsinde “beden” dolaysızlığı², etkinin ve kendini tanımlamanın alanı olarak konumlanıyor. Bunu anlıyorum ama aynı zamanda bu beden dolayımalar aracılığıyla üretilen de bir şey. Travma vakaları bile özneye dolayımalarla geçer, özneye ifade biçimleri bulur ve aslında “dolaysız olan”ın karşılaştığımız bir alan olması ölçüsünde bunlar dolaysızlığı *şekillendirir*. Bedensel yanıtlarımızda ve yerel dünyalarımızda, kendimize dair açıklamalarımızda yer verilmeyen çok şey olup bitiyor; açıklamalarımız, duygulanım ve duygu hakkında düşünmenin en uygun yolu olarak bize sunulan janrlarda şekilleniyor. Yani evet, fotoğraf ve ‘reality TV’ programları, ama aynı zamanda travma da dağınık duygulanımsal/bedensel deneyimin ortasında dolaysızlığı temsil eden janrlar. Melodramın ‘reality TV’ programlarına göç ettiğini görmek bence ilginç. Melodram burjuva trajedisidir. Reality TV programları ise neoliberalizm altındaki kitlesel güvencesizliğin melodramı, girişimci öznenin dramıdır. Farklı programlar elbette değişiklik gösteriyor ancak hepsi de hayatın gerçekten vuku bulduğunun kanıtı olarak neyin gösterileceğini ve bunun öznel ve özneler arası bedellerinin neler olduğunu sorguluyor. Bunlar, hırsın empatiyle, sıradan can sıkıntısının yoğunlaştırılmış olayla ilişkisini değerlendirmek için birer deney sahası. Sıradan jestlerin önemli meseleler olduğunu gösteren olaylar üretmek için duyulan bir vahşet arzusu. Can sıkıntısını, sırf yaşamış olmak için yaşamının verdiği can sıkıntısını kesintiye uğratmak için duyulan seks arzusu. Anlamdan yoksun emek sarfiyatının yarattığı daimi uyuşukluk ve bitkinliği yanlışlayabilecek bir başarı ortaya koymak için dramatik riskler sergilemeye duyulan arzu.

² Berlant’ın kullandığı *immediate* sözcüğünün “dolaysız”, “anlılık”, “acil” gibi anlamları burada kesişiyor.

İşin üzücü yanı şu ki kendimizi, gerçekten yalnızca dönüştürücü olay ya da jestlere istinaden yaşayan içi boş çilekeş özneler olarak görürsek ve dönüştürücü olay janrlarımız diğer insanların bizimle ilgileneneğini düşündüğümüz tek mecra olursa, hayatlarımızı ve karşılaşmalarımızı dünyaya kahramanlık derecesinde etki etmeyen, sıradan bakım, umarsızlık, edilgenlik ve saldırganlık biçimlerini görmezden gelen tahrip edici bir hiçe sayısla inşa etmiş oluyoruz.

Jay Posser: Yaklaşık üç yıldır *Supervalent Thought* [Baskın Düşünce] adlı bloğuna yazıyorsun. Bunu bir tür hayat hikayesi yazını biçimi, hatta daha da yakın bir biçim olarak görüyor musun?

Lauren Berlant: Evet, bu bir tür hayat hikayesi yazını. Ama aynı zamanda bir araştırma blogu. Blog yazmak benim için bir dünya yapma (*worlding*) disiplini ve bir yazma disiplini. Blog yazmaya belli bir *ruh hali* içinde, inanabileceğim bir analiz ve iletişim türünü, içinde yaşayabileceğim ve paylaşabileceğim bir iletişim aygıtı olarak benim için o sırada henüz var olmayan bir janrı umutsuzca arayan yabancı bir ruh halindeyken giriştim. Aynı zamanda nasıl yazacağımı öğrenmeye çalışıyorum – yani bir yandan okuyucumun dikkatini bir dizi satır, paragraf ve metin boyunca yayarken aynı zamanda bir anlam ifade etmeyi nasıl başaracağımı çözmeye çalışıyorum.

Amacım, sahip olduğum her türlü (akademik ve kişisel) bilgiyi masaya yatırarak ve kanıtın ve jargonun nispetsizliğinin yarattığı baskıya rağmen bu bilgileri yeniden dolayımamlamanın bir yolunu bularak, takılıp kaldığımız bir soruyu devingen hale getirmek. Bir sorunun etrafında dolaşmamızı ve bu şekilde onun kontürlerini değiştirmemizi sağlayan bir yazma biçimi üretmek istiyorum. Otobiyografimle; dağınık, arızalı, tıkanmış, sıkışmış, bütünlükten yoksun varlığın sorunlarını kavramsallaştırmamdan ayrı bir şey olarak ilgilenmiyorum – otobiyografimi bu şekilde anladığımı gerçekten zannetmiyorum. (Gerçi otobiyografik röportajlar verdim! Ancak diğer bilgilerden ayırdığım zaman bu anlatıları daha az ilginç buluyorum [Hobarek]).

Bu tür bir yazma biçimi hakkındaki düşüncelerim, örneğin Michel Rolph Trouillot'nun gerçekleşmemiş olayların tarihini yazmakla ilgili argümanından ya da Achille Mbembe'nin apartheid sonrası Güney Afrika ve maddesel çevrede tarihi bastırmak üzere ortaya çıkan abluka mimarileri üzerine çalışmalarından ilham alıyor. Bir perde anının³, uyuşmuş bir öznelliğin, çekinik ya da dağınık bir varlığın otobiyografisi nedir? Bana göre çoğu otobiyografi ve biyografinin sorunu, eylem ve niyetin ve bunların önündeki engellerin geleneksel şekilde dramatize edilmesidir.

Ama benim özneye dair gerçekten farklı bir görüşüm var ve yazarak varlığa getirmeye çalıştığım şey de bu. Bence bu geçirgen ve dağınık bir şey olarak başlıyor ve ilerliyor; sürekli olarak nesnelere, dünyalar ve durumlarla ilgili net pozisyonlar almaya itiliyor (buna zorlanıyor ve bunu arzuluyor) ancak eldeki netleyici kişilik janrları, insanların belirli bir anda şu veya bu tür bir şey olmayı ön plana çıkarırken, sahip oldukları pratikler, bilgiler, dürtüler ve yönelimler yelpazesini tarif etmekte yetersiz kalıyor. Duygu/duygulanım teorisindeki eğilim, insanların aynı anda yalnızca bir baskın duygu/duygulanımla karşılaştırılması yönünde. Ancak insanların netleyici eylemlerinin her zaman, aynı derecede aktif olan ancak sadece içsel ya da dışsal olmayan karmaşık duygulanımsal atmosferlerle ilişkili olduğunu düşünüyorum. Bu, aynı anda hem dayanıklı hem de ortama yayılmış olan sıradan özneye dair yeni bir gerçekçilik. Bir sonraki projem de serinkanlılık [*composure*] ve bunun alan açtığı devrik duygulanım durumları üzerine olacak: İfadesiz, dissosyatif, tekdüze, öylesine...

³ Psikolojide “perde anı” (*screen memory*), bir kişinin zihnindeki travmatik ya da duygusal olarak rahatsız edici bir anıyı daha az rahatsız edici ve daha kabul edilebilir bir şekilde temsil eden, yani bir tür perde işlevi gören bir anı türüdür. Bu tür anılar, aslında bastırılmış ya da unutulmuş olan daha derin, önemli ve genellikle travmatik bir olayın yerini alır.

KAYNAKÇA

- Al-Ali, N. (2010) "Writing Iraqi Women's Lives: Trauma, Memory, and Identity." *Life Writing and Intimate Publics*. International Auto/Biography Association Conference 2010. U of Sussex.
- Berlant, L. (2011) *Cruel Optimism*. Durham: Duke UP.
- Berlant, L. (2008) *The Female Complaint: The Unfinished Business of Sentimentality in American Culture*. Durham: Duke UP.
- Berlant, L. (1998) Intimacy: A Special Issue. *Critical Inquiry*, 24(2): 281-88.
- Berlant, L. (1997) Introduction: The Intimate Public Sphere. *The Queen of America Goes to Washington City: Essays on Sex and Citizenship* içinde. Durham: Duke UP: 1-24.
- Berlant, L. (2011) *Supervalent Thought*. [online] Erişim adresi: <https://supervalentthought.wordpress.com/> (Erişim tarihi: 4 Nisan 2011).
- Foucault, M. (1986) Of Other Spaces. Çev. J. Miskowiec. *Diacritics*, 16(1): 22-27.
- Hobarek, A. (2001) Citizen Berlant: An Interview with Lauren Berlant. *Minnesota Review*, 52-54: 127-40.
- Mbembe, A. (2004) Aesthetics of Superfluity. *Public Culture*, 16(3): 373-405.
- Trouillot, M. (1995) *Silencing the Past: Power and the Production of History*. Boston: Beacon.